

Zdravá a udržitelná zelenina pro vídeňská pečovatelská zařízení

Město Vídeň (Rakousko)

Výchozí situace

Program udržitelného zadávání veřejných zakázek města Vídně, [Ökokauf Wien](#), byl zahájen v roce 1998 jako projekt zahrnující spolupráci různých oddělení a útvarů městské správy. O více než 20 let později je i nadále jedním z hlavních hybných sil vídeňského programu ochrany klimatu ([KliP Wien](#)), který byl přijat v roce 1999 a aktualizován na konci roku 2009.

Důležitým opatřením na počátku programu KliP Wien bylo stanovení podílu biopotravin, podle kterého muselo nejméně 30 % všech nakupovaných potravin (podle zakoupeného množství) pro veřejná stravovací zařízení a akce ve Vídni pocházet z ekologického zemědělství. V několika oblastech byl podíl bioproduktů zvýšen nad minimální hranici 30 %, a to i v pečovatelských zařízeních, kde v současné době z ekologického zemědělství pochází přibližně 35 % výrobků.

Město Vídeň denně připravuje přibližně 100 000 jídel pro mateřské školy, školy, zdravotnická a pečovatelská zařízení a provádí rozvoz jídel seniorům domů. Při nákupu potravin se uplatňují kritéria programu ÖkoKauf Wien. Město si klade za cíl tato kritéria neustále z hlediska udržitelnosti rozvíjet.

Cíle veřejné zakázky

V roce 2019 potřebovalo město Vídeň uzavřít novou rámcovou smlouvu na dodávky zeleniny pěstované přímo v půdě nebo na ní (dále jen „zelenina z půdy“), pro zásobování městských pečovatelských zařízení. Bylo vyhlášeno výběrové řízení na dodávky zeleniny do 31 pečovatelských zařízení.

Touto zakázkou chtělo město zvýšit udržitelnost potravin v celém dodavatelském řetězci, od produkce až po dodávku. Požadavky zahrnovaly ekologickou certifikaci sazenic, motivování dodavatelů k pěstování mladých rostlin ve vlastních školkách, využívání obnovitelných zdrojů energie a nutnost při pěstování používat jako hnojivo výhradně organický kompost. A konečně měli být uchazeči motivováni ke snižování množství obalů, zkracování přepravních vzdáleností a využívání nízkoe emisní dopravy.

Použitá kritéria

Předmět zakázky:

Rámcová smlouva na týdenní dodávky „zeleniny z půdy“ do vídeňských pečovatelských zařízení provozovaných městem. Mezi „zeleninu z půdy“ patří čínské zelí, žlutá mrkev, mrkev, různé druhy brambor, česnek, hlávkové zelí, červené zelí, kapusta, špičaté zelí, pórek, pastinák, petržel, kořenová petržel, červená řepa, pažitka, celer, červená a bílá cibule.

Kritéria pro udělení zakázky:

Zakázka byla zadána uchazeči s ekonomicky nejvýhodnější nabídkou. Nabídky byly hodnoceny pomocí bodového systému, přičemž bylo možné dosáhnout maximálně 50 bodů. V každé z následujících pěti kategorií bylo možné získat maximálně 10 bodů. Body z těchto pěti kategorií se pak sečetly do váženého konečného výsledku.

1. Cena (váha 30 %)

2. Kvalita (váha 40 %)

- Uchazeči přiloží ke každé zelenině v nabídce informační list k výrobku (3 body)
- Specifikace výrobku splňují kritéria pro všechny produkty dle definice zadavatele (pokud ano: 5 bodů, pokud ne: 0 bodů)
- Dobrovolné hygienické kontroly (2 body)

3. Zaměstnanci (váha 5 %)

- Minimální počet 15 zaměstnanců

4. Koncepce logistiky (váha 15 %)

- Existence logistické koncepce (1 bod)
- Dokáže zajistit 124 dodávek ročně do všech 31 zařízení (1 bod)
- Dokáže zajistit následnou dodávku do dvou hodin po hlavní dodávce (1 bod)
- Zkrácení přepravní vzdálenosti (nabídka s nejkratší dodací vzdáleností z oblasti produkce do příslušné lokality ve Vídni: 5 bodů, druhá nejkratší: 3 body, třetí nejkratší: 1 bod, všechny ostatní: 0 bodů. Toto bylo třeba uvést u všech druhů zeleniny.)
- Vlastní vozový park s certifikací [EURO V, VI](#) nebo vyšší (evropské emisní normy pro vozidla (2 body).

5. Koncepce služeb zákazníkům

- Zajištění kontaktního místa pro všech 30 pečovatelských zařízení (6 bodů)
- Personálně vybavená kancelář pro přijímání objednávek po telefonu minimálně od 7:00 do 15:00 hodin (2 body)
- Personálně vybavená kancelář pro přijímání reklamací po telefonu od minimálně 7:00 hod. do alespoň 15:00 hod. (2 body)

Specifikace výrobků

Aby mohly být specifikace výrobků považovány za splněné, musely být všechny výrobky certifikovány jako ekologické ([Rakouská značka ekologického zemědělství](#)¹, [EU značka ekologického zemědělství](#) nebo jiná značka odpovídající kvality). V nabídkovém řízení byly rovněž specifikovány další insekticidy, které se při pěstování nesměly používat, například [spinosad](#). U všech výrobků bylo požadováno, aby osivo pocházelo rovněž z certifikované ekologické produkce, nebylo hybridní a neobsahovalo GMO. Podle specifikace museli pěstitelé jako hnojivo používat výhradně kompost v biokvalitě. Zelenina musela být dodávána v co největších dávkách, ale tak, aby ji zaměstnanci ještě mohli přenášet. Cílem bylo snížit množství obalů. Alespoň 50 % zeleniny muselo být vypěstováno ve vlastní školce uchazečů, a to s využitím obnovitelných zdrojů energie. Toto kritérium se týká topných systémů používaných ve sklenících školky. Jako doklad museli uchazeči předložit vlastní prohlášení, které pak dodavatel několikrát během realizace zakázky měl ověřit na místě.

Ustanovení ze smlouvy:

Pokud se uchazeč zaváže dodávat bioprodukty, musí pravidelně předkládat výsledky kontroly ekologické produkce, a to vždy, když se kontrola provádí nebo když se obnovuje certifikace ekologického zemědělství. Každé pečovatelské zařízení musí mít možnost objednat si zeleninu od dodavatele samostatně. Dodavatel je povinen zajistit recyklovatelnost vlastních obalů a nese odpovědnost za odpovídající likvidaci, což znamená, že dodavatel zajišťuje zpětný odběr obalů.

„Vídeňský program prosazující zelená kritéria v oblasti nákupu potravin vedl k tomu, že dodavatelé jsou schopni dodávat vysoce kvalitní biopotraviny, využívají obnovitelné zdroje energie a udržitelnou dopravu a v maximální možné míře snižují množství obalů.“

¹ Viz také zde: www.bio-austria.at

Výsledky

Všichni čtyři uchazeči byli schopni splnit kritéria pro zadání zakázky a nabízeli pouze výrobky, které jsou certifikovány jako ekologické. Rámcová smlouva byla uzavřena se společností „Grünzeug & Mehr“ na dobu 24 měsíců. Objem zakázky je asi 700 000 eur přibližně na množství 635 648 kg zeleniny ročně. Všechny výrobky nabízené společností mají certifikaci biokvality.

Dopad na životní prostředí

Dopady produkce a dodávek zeleniny na životní prostředí vyplývají z výroby a používání chemických hnojiv, degradace a vyčerpání půdy v důsledku zemědělských postupů. Mezi obecné dopady patří také emise CO₂ způsobené výrobou a přepravou potravin.

U certifikovaných bioproduktů nakupovaných v rámci tohoto výběrového řízení dochází ke snižování environmentálních dopadů na půdu a podzemní vody, které vznikají používáním pesticidů a herbicidů. Ekologická produkce rovněž vylučuje používání minerálních dusíkatých hnojiv, čímž se snižuje škodlivý dopad na podzemní vody. Při výběrovém řízení se také kladně hodnotilo výhradní používání organických hnojiv, která snižují dopad výroby a přepravy syntetických hnojiv a podporují zdravou půdu. Udělením zakázky uchazeči, který nabídl nejkratší vzdálenost přepravy potravin bylo možné minimalizovat emise CO₂ spojené s přepravou potravin. Vítězný uchazeč využívá ve svém provozu obnovitelné zdroje energie, což rovněž přispívá ke snížení emisí CO₂.

Získané poznatky

Zadávací řízení bylo úspěšné, neboť všichni uchazeči byli schopni splnit kritéria pro zadání zakázky.

Tato veřejná zakázka dokládá, že program Vídně na prosazování zelených kritérií při zadávání veřejných zakázek na potraviny prokázal, že dodavatelé jsou schopni dodávat vysoce kvalitní biopotraviny, využívají obnovitelné zdroje energie a udržitelnou dopravu a maximálně snižují množství obalů, neboť potraviny jsou dodávány ve velkých dávkách a dodavatel musí zajistit zpětný odběr obalů použitých při dodávkách zeleniny a jejich recyklaci/opětovné použití.

Kontaktní osoba:

Thomas Mosor, ředitel programů, ÖkoKaufWien, thomas.mosor@wien.gv.at

Související informace naleznete v [Evropských kritériích GPP pro potraviny, stravovací služby a prodejní automaty](#) a v [Podkladové technické zprávě](#).

Přeloženo v rámci projektu Odpovědný přístup k veřejným nákupům - Strategické zadávání veřejných zakázek CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727. www.sovz.cz